

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 9.3.2010

Lausunto jätelain kokonaisuudistusta valmistelleen työryhmän ehdotuksesta uudeksi jätelaiksi

Ympäristöministeriö on pyytänyt Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (Kainuun ELY-keskus) lausuntoa jätelain kokonaisuudistusta valmistelleen työryhmän ehdotuksesta uudeksi jätelaiksi. Kainuun ELY -keskus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yhdyskuntajätehuollon vastuukysymys, jota on valtakunnassa esiintyneet asiaan liittyvät riitaisuudet eri toimijaosapuolten välillä huomioon ottaen pidettävä jätelain kokonaisuudistuksen keskeisimpänä kohtana, on valitettavasti jäänyt JÄLKI-työryhmässä yksiselitteisesti ratkaisematta työryhmän päätyessä riitaisaan lopputulemaan. Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan harvaanasuttujen maakuntien, kuten Kainuun, näkökulmasta on ehdottoman tärkeää, että asumisessa syntyvän ja muiden jätelakiehdotuksen 22 §:ssä mainittujen kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvien jätteiden osalta myös kuljetuksen järjestämisvastuu olisi kunnalla. Kunnalla tulisi olla määräysvalta myös sen suhteen, mihin ao. jätteet toimitetaan käsiteltäväksi riippumatta siitä, onko kyse hyödynnettävästä jätteestä vai kaatopaikalle loppusijoitettavasta jätteestä. Tästä näkökulmasta tarkastellen Kainuun ELY-keskus pitää parempana lakiehdotuksen 24 §:n muotoilua vaihtoehdon 1 mukaisesti.

Erittäin tärkeänä on pidettävä myös jätehuollon tuottajavastuun laajentamista täysimääräisesti kaikkiin pakkausjätteisiin (jätelakiehdotuksen 34.1 §:n 6-kohta). Monet jättekiistat - parhaillaan Kainuussakin meneillään oleva - liittyvät itse asiassa juuri pakkausjätehuollon järjestämistä koskeviin epämääräisiin säännöksiin, joista hankalin on nykyinen pakkausjätteiden 61 %:n tuottajavastuu. Olkoonpa kyseessä materiaali- tai energiahyödyntäminen, on pakkausjätteiden jätehuolto saatava kokonaisuudessaan tuottajavastuun piiriin. Näin myös keräyksen ja kuljetuksen kustannukset saataisiin kohdistettua oikein ao. tuotanto- ja

jätehuoltosektorille pakkauksia valmistavan teollisuuden ja kaupan kuluiksi, ja sitä kautta menettely toivottavasti heijastuisi osaltaan myös materiaalitehokkuuteen.

Lakiehdotuksen rekisterinpittoa koskevat säännösehdotuksien vastuu- ja rajauskysymykset ovat jossain määrin epäselvät: jätehuolto- ja kuljettajarekistereitä ylläpitäisivät sekä alueen ELY-keskus (75 §, 126 §) että kunnan jätehuoltoviranomainen (127 §). Kainuun ELY-keskus katsoo, että jätteen kuljettajalta kerättävien tietojen rekisteröinnistä ei pidä luoda tarpeettoman työlästä ja byrokraatista menettelyä. Päällekkäisten ja rinnakkaisten rekisterien ylläpitovelvoitteita sisältävien säädösten luomista olisi syytä välttää tehokkuusnäkökohdat sekä hallinnon eri tasojen voimavarat huomioon ottaen. Ympäristöhallinnossa on korostunut viimeaikainen pyrkimys hallinnon keventämiseen, mikä suuntaus tulisi huomioida uusia oikeusohjeita säädettäessä.

Lisäksi jätelakiehdotuksen mukaan toiminnanharjoittajilta kerättäväksi suunniteltu informaatio on erittäin runsasta ja yksityiskohtaista; jätehuoltoalan käytännön toimintaan ja valvontaan perustuvien kokemusten perusteella ehdotetunlaajuisen raportoinnin kattavaa onnistumista on pidettävä kaiken kaikkiaan epätodennäköisenä. Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan olisi tarkoituksenmukaista ja perusteltua, että kunnan vastuun piiriin kuuluvan jätehuollon ja jätteenkuljetuksen valvonta kuuluisi kunnalle tietojen keruu mukaan lukien. Lisäksi on syytä erityisesti varmistaa, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on käytännössä mahdollisuus saada tietoja jätehuoltorekisteristä aina, kun tämä on tarpeen kunnalle säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi.

Kainuun ELY-keskus haluaa kiinnittää huomiota vielä siihen, että lakiehdotuksen soveltamisalaa koskevan 2.2 §:n 2-kohdassa jätelain soveltuminen jäteveteen jää jossain määrin epäselväksi vielä sihteeristön hallituksen esityksen yksityiskohtaisiksi perusteluiksi laatimaan luonnokseen tutustumisen jälkeenkin siltä osin, koskisiko jätelaki umpisäiliöön johdettua jätevettä (jonka kuljetus ja jätehuolto tapahtuu yleensä yhdessä sakokaivolietteen kanssa), vai onko ehdotuksen tarkoitettu ilmaisevan, että jätelaki ei koske viemäriissä johdettua jätevettä. Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan loka-autolla kuljetettavan jäteveden on olomuodosta ja alkuperästä riippumatta oltava jätesäätelyn piirissä.

Kainuun ELY-keskus tuo omalta osaltaan myös harkittavaksi seuraavat näkökohdat:

- olisiko tulevassa jätelaissa mahdollista antaa lupaviranomaiselle mahdollisuus yksittäistapauksessa tulkita ja määrätä, onko jokin esine tai aine jätettä vai ei (ehdotuksen 3 §);
- olisiko yhdyskuntajätteen määritelmään tarvetta lisätä kytkentä paitsi jätteen laatuun, myös määrään (ehdotuksen 4.1 §:n 3-kohta); ja

- olisiko syytä korvata 4.1 §:n 14-kohdassa käytetty termi "uudelleenkäytön valmistelu" kielellisesti kuvaavammalla termillä "esikäsittely".

Lopuksi Kainuun ELY-keskus huomauttaa, että jätelain uudistusta olisi nyt toteutunutta paremmin voitu arvioida kokonaisuutena, mikäli myös ehdotus uudeksi jäteasetukseksi olisi ollut lausunnolla samaan aikaan jätelain kokonaisuudistusehdotuksen kanssa.

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Yksikönpäällikkö

Sirkka-Liisa Markkanen

Ympäristölakimies

Meeri Myllykangas

